

УДК 37:111.11:2-584.5

Грабовський С. С., [©] к.б.н., доцент, заступник декана ФХТ
Львівського національного університету ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С. З. Гжицького

Грабовська О. С., завідувач сектору інтелектуальної власності та
маркетингу інновацій, к.б.н., с. н. с. (alice.grb@inenbiol.com.ua)

ПІЗНАННЯ БУТТЯ ЧЕРЕЗ ДУХОВНІСТЬ

У статті йдеться про визнаних не тільки в Україні, а й далеко за її межами національних героїв та визначні місця, яким складають низький доземний уклін мільйони громадян — прочан з усіх куточків нашої планети Земля.

Ключові слова: національний герой, Йосафат Кунцевич, Євген Коновалець, Анна Ярославна, Дмитро Блажейовський, Василь Прийма, вершиця, прочани, милосердя, молитва, духовність.

Вступ. «Кожний народ, усвідомивши свою єдність, впорядкувавши своє життя та здобувши суверенне посідання своєї історії, плекає культ своїх великих і визначних та заслужених діячів — старанно укладає їх біографію. А кожний народ, який оформив свою духовність християнським віровченням, розвиває і поглиблює цей культ у площину релігійного подвигу, створюючи свою агіографію. До таких народів треба зачислити і український народ, і то від самих початків свого історичного буття» [1].

Євген Коновалець — національний герой України. 15 червня 2011 р. українська громадськість урочисто відзначила 120 річницю з дня народження Євгена Коновальця — видатного діяча українського визвольного руху, командира Корпусу Січових стрільців, полковника армії УНР, команданта УВО та голови Проводу українських націоналістів [2]. Прочанам зі Львова, які вирушили у дорогу до Люрду, пощастило відвідати могилу Євгена Коновальця у Роттердамі і відправити панахиду зі священником — капеланом студентської молоді Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, протоієреєм от. Степаном Кашуком. Символічно, а, можливо, доленосно львів'янам випала честь пом'янути свого національного героя саме 23 травня, коли в Україні святкують День героїв.

Анна Ярославна — королева Франції. По дорозі на Париж львівські прочани завітали до м. Санліс, яке пов'язане з українською історією...

Дізнавшись про могутню країну на сході та про гарну освіту і красу Анни Ярославни король Франції Генріх I у 1048 р. доручив посольству їхати за нареченою до берегів Дніпра. Пізно восени посольство з Анною прибуло до Франції, до невеличкого м. Санліс (40 км на північний схід від Парижа), де й пройшли перші місяці життя майбутньої королеви. Навесні король і двір вирушили до стародавньої французької столиці — м. Реймса, де 14 травня

1049 р., на свято Св. Трійці, король Генріх одружився з Анною, яка подарувала собору Євангеліє, привезене з Києва. Книга збереглася до наших днів, саме на цьому Євангелії французькі королі присягалися під час коронації в соборі та вступу на престол. Урочиста церемонія вінчання відбулася у Реймському кафедральному соборі. Анна народила сина Філіппа, а потім Робера і Гуго. Робер у підлітковому віці помер. Король майже весь час перебував у військових походах, а Анна виховувала своїх синів. У 1054 р. стався розкол церкви на православну і католицьку. Анна переходить у католицьку віру і називає себе Агнесою. Після смерті Генріха 9-річний Філіпп стає королем Франції. У 1063 р. Філіпп I надав грамоту Суассонському абатству, скріплену підписами Анни та її сина. Підпис Анни був зроблений кирилицею: «Ана рѣина», тобто «Анна королева». Кирилична буква «Ъ» (єр) не існувала в латинському алфавіті.

У Санлісі Анна виконала свою давню обітницю: заснувала за особисті кошти, які подарував їй у день одруження король Генріх, абатство на честь Св. Вікента. Збереглися грамота-хартія Анни Ярославни 1060 р. про заснування монастиря Сан-Венсан у Санлісі — свідчення того, що Анна, як і її батько Ярослав Мудрий, любила читати книжки і добре знала церковну історію [3].

До нашого часу в Санлісі збереглася споруджена у романському стилі каплиця часів Анни Ярославни, яка входила до заснованого Анною абатства. Зараз тут міститься школа. Неподалік від входу до каплиці встановлено скульптуру Анни на повний зріст з короною на голові, в одній руці тримає королівський скипетр, у другій — модель церкви. На постаменті напис: «Анна руська, королева французька, засновниця храму у 1060 році». Останній підпис Анни Ярославни на французьких державних документах належить до 1075 р. Місце поховання і рік смерті Анни невідомі.

Люрд — блаженна сторона. Чудотворне місце, розташоване на передгір'ях Високих Піренеїв у південно-західному кутку Франції, чарівний куточок планети — зовсім інший світ — райське містечко, яке налічує 15 тис. мешканців, де 14-літній Бернадеті у 1858 р. 18 разів являлася ясновельможна Пані у білому — Матір Божа [3]. Чому інший світ? А тому, що інша свідомість, інше ставлення до всіх оточуючих, до самого себе, а, якщо хочете — повна переоцінка цінностей. Надзвичайно гарна місцевість, гористий ландшафт, чисте повітря з Піренеїв. Вмить забувається втома від тривалої подорожі автобусом, адже до Люрду більше як 2500 км. Люрд здатний прийняти п'ять млн. прочан кожного сезону. Паломники з усіх куточків світу з'їжджаються до Люрду, щоб спільно помолитися за своїх рідних, за свою державу, та й зрештою — за себе. Багато хворих, навіть таких, що прикуті до ліжка — у всіх спільна мета: надія на зцілення душі і тіла, віра у Бога, милосердя і молитва. У Люрді захоплюєшся одразу й усім, як тільки поселяєшся до готелю. Наша група прочан зі Львова проживала у містечку Сант-П'єрре, де спокій і тиша, чистота і порядок, свіже повітря й незаймана природа гірського ландшафту, де можна зустріти маленьких зайченят, які прекрасно почувають себе серед прочан. Номери готелю скромні, але напрочуд охайні і зручні, причому ніколи не замикаються на ключ, бо тут до людини —

Божого створіння, повна довіра, повага і любов. Недарма при в'їзді у це містечко стоїть гарний величний пам'ятник у вигляді терезів — на одній шальці Вселенна, а на іншу поставлено Боже Милосердя.

Релігійним осередком у Люрді є санктуарій Нотр-дам де Люрд, споруджений методом народного будівництва на місці, де Богородиця вперше з'явилася Бернадеті. У скелі є крипта над гротом Масабель, де вгорі стоїть фігурка Божої Матері, під якою напис: «Я є Непорочне Зачаття». Внизу в печері б'є джерело з цілющою водою [4]. Основні будівлі санктуарію — неовізантійська базиліка Святої Вервиці, покрита візантійським куполом з позолоченою короною, та неоготична базиліка Непорочного Зачаття, на вітражах 19-ти вікон якої відтворена історія життя Божої Матері.

Найбільшим апогеєм у Люрді є спільна молитва до Матінки Божої — загальна вервиця, коли тисячі людей різних рас, конфесій і націй ввечері, тримаючи у руці свічку, здійснюють молитву різними мовами, але зрозумілу усім, йдуть шляхом у вигляді спіралі від фігури Божої Матері, що височить на площі. Серце завмирає, коли на всю площу лунає українською мовою: «Богородице Діво, радуйся...». Це насправду урочо, і ми горді, що нас, українців, світ пізнає ще й таким чином.

А яка у Люрді надзвичайна Хресна дорога, що починається на південь від базиліки Непорочного Зачаття... Усі 14 стацій Хресної дороги зображені біблійними фігурами.

А підземна базиліка Святого Пія Х, яка одночасно може вмістити 20 тис. осіб. На її вітражах зображені сюжети 18 об'явлень Богородиці Бернадеті, 14 стацій Хресної дороги, Христове Воскресіння. Є тут образ Зарваницької Божої Матері. У центрі Люрду височить золотOVERХА Українська церква Успіння Пресвятої Богородиці, яку збудував її настоятель о. Василь Прийма — наш земляк, а у 1982 р. вона була освячена і урочисто відкрита. У Люрді українці мають дім, де живуть священник та монахині, готель Святої Родини. Між церквою і готелем пролягає затверджена урядом Франції вулиця України. Прощання з Люрдом хочеться закінчити словами отця Василя Прийми:

Любім цю Церкву Українську!
В чудесній, люрдській стороні:
Вона нам Софію Київську
Пригадує на чужині.
Пречиста Діва так бажала
Щоб в Люрді церковця була:
Людей від пекла рятувала —
І всіх завела до Христа!

Щоб держава чи нація могли існувати, то даний народ, що хоче творити свою державу, або як її створив і хоче її втримати та бути не масою, а свідомою, державною, творчою нацією, мусить насамперед виробити в себе свідомість національної ідентичності, бажання самобутності, почуття національної єдності

та активну співпрацю для загального добра держави та народу. Кожна особа повинна бути свідомою свого особистого й національного «я» та своєї особистості і всіх своїх прикмет — знати свої здібності і осяги, а при тому мати в плані позитивну працю для свого добра і для добра суспільності — товариств, інституцій, народу, держави та Церкви.

Щодо Українських Церков, котрі тепер існують, в найновіші часи після проголошення самостійності і незалежності України, то тільки час покаже і оцінить їх вартість, працю та їхню еліту. В інтересі України й українського народу є, щоб була згода і порозуміння та бодай якимось об'єднання між Церквами, бо «В єдності сила народу» (і кожного народу). У тій єдності буде сила також українського народу. Всі Українські церкви (в Україні і в діаспорі) повинні мати перед очима, і у своїй історичній пам'яті, заклик архієпископа Мелетія Смотрицького з 17-го століття, який і сьогодні також дуже актуальний: «щоб Русь не нищила Русі» [5].

Висновки. На героїзмі Січових Срільців, Армії Української Народної Республіки, Закарпатських Січовиків, УПА ми мусимо і повинні творити та виховувати нашу національну і державну еліту.

Ми горді, що ми — нація європейського рівня з можливістю відвідання і пізнання інших країв і народів через духовність. Справді ми, українці, вартуємо мати гідну державу в когорті європейських держав.

Література

1. Соловій М. М. Святий Йосафат Кунцевич його життя і доба / Українська духовна бібліотека [текст] // М. М. Соловій, А. Г. Великий ЧСВВ. — Видання друге — скорочене. — Релігійне видавництво : «Покрова». — Львів, 2010. — С. 4.
2. Вшанування полковника Коновальця [текст] // Часопис «Слово Зарваницької громадської ініціативи». — Червень 2011. — С. 4.
3. Ладинский А. П. Когда пал Херсонес. Анна Ярославна — королева Франции : Исторические романы [текст] / А. П. Ладинский. — К. : Молодь, 1987. — С. 211–569.
4. Савчук Б. По святых місцях Люрду [текст] // Путівник для прочанина. — Дрогобич : «Коло». — 2005. — 72 с.
5. Блажейовський Д. Берестейська ре-унія та українська історична доля і недоля [текст] / Д. Блажейовський. — Том 1. — Внутрішня вартість медалі. — Львів : «Каменярь», 1995. — С. 83. — ISBN 5-7745-0656-8.

Summary

KNOWLEDGE OF LIFE THROUGH SPIRITUALITY

The life of well-known national heroes and notable regions that is admitted not only in Ukraine, but from away beyond the borders of the our country have been presented in the article. The millions of pilgrims from all states of our planet visit these famous places and low bon to the great heroes.